

Juhtnõõrid Eesti demokraatlise vabariigi kodakondsusesse vastuvõtmise kohta.

Siseministeriumi on palju isikuid sooviavaldusi saatnud Eesti vabariigi kodakondsusesse astuda. Seaduse järele on tarvilik sooviavaldusi sisse anda kohalikkudele maakonna- või linnavalitsustele, kes nad ette paneb siseministeriumi passiosakonnale.

Maanõukogu määrus kodakondsuse kohta, 26. novembrist 1918, („Riigi Teataja” 1918. nr. 4), näeb ette kodakondsusesse astumise asjus kaks juhtumist, ja nimelt: räägib § 2. isikutest, kes endise Vene riigi alamluses seisisid, aga mitte Eesti vabariigi osadest pärit ei ole ega kohalikkude elanikkude nimekirjas ei seisa, kuna § 6. jutt on kõikidest teistest väljamaalastest, peale endise Vene riigi alamate.

Siseministerium kirjutab ette maakonna- ja linnavalitsustele mõlematel juhtumistel järgmisi nõudmisi silmas pidada:

1. Maanõukogu 26. novembri 1918. a. määruse § 2. alla käivad kõik isikud, kes endise Vene riigi osadest pärit on, kui need isikud mitte juba endise Vene riigi alamlusest teise, olgugi endise Venemaa osades tekkinud, riigi kodakondsusesse astunud ei ole; viimasel juhtumisel käivad need isikud ülevalnimetatud määruse § 6. alla.
2. Eesti rahvusest isikud, kes endise Vene riigi kodakondsuses seisisid 24. veebruaril 1918. a. ja vabariigi piirides elavad, kuigi nad vabariigi valdade või linnade hingekirjast ümber kirjutati endise Vene riigi teiste osade valdade ja linnade hingekirja tulevad vabariigi kodakondsust valdavateks lugeda, kui tõendus on, et nemad ise või nende vanemad ehk esivanemad viimase aastasaja jooksul mõnest vabariigi vallast või linnast pärit on, kui nad mitte peale 24. veebruari 1918. mõne teise riigi, olgugi endise Venemaa osades tekkinud, kodakondsusesse ei ole astunud.
3. Kodakondsuse kindlaks tegemiseks tulevad mitte ainult passid ja muud isikutunnistused tähele panna, vaid ka teised dokumendid, mis isikusse puutuvad: seisuslised tunnistused, teenistuse formularid jne.
Kui kahtlused tekivad, tuleb asi otsustamiseks siseministeriumi administrativ asjade peavalitsusesse saata.
4. Teadaanded vabariigi kodakondsusesse vastuvõtmise kohta, isikute poolt, kes ülevalnimetatud määruse § 2. alla kuuluvad, peavad sisaldama järgmisi teateid: a) perekonna- ja risti- või eesnimi (kui mitu nime, siis kõik, abielu ja lesenaistel ka tüdrukupõlve perekonnanimi), b) sündimise aeg, d) riigikodakondsus, e) perekonna seis (abielus või mitte, lesk, lapsed) g) usk, h) rahvus, i) elukutse, k) varandusline seis, l) kaua vabariigi piirides elab, m) elukoht, ja n) Eesti keelt oskamine. Lapsed tulevad vanaduse peale vaatamata kõik üles anda, ka need kes vanematest lahus elavad. Abielunaise ja laste kohta peab üles andma: nimi (kui mitu nime, siis kõik, abikaasal ka tüdrukupõlve perekonnanimi, ja abielus tütrele ka mehe perekonna- ja risti- või eesnimi), sündimise aeg, ja elukoht kui nad lahus elavad.
5. Eelmises punktis nimetatud teadaanne tuleb siseministeriumi edasi saata ühes järgmiste tõendavate dokumentidega:
 - 1) tunnistus, et sooviavaldajal tõepoolest eluline huvi vabariigi piirides on ja milles see huvi seisab;
 - 2) tunnistus, et tema ja tema perekonna eluülespidamine kindlustatud on;

- 3) tunnistus maakonna- või linnavalitsuse poolt, kus tema eluase on, et takistusi ei ole tema vastuvõtmisele vabariigi kodakondsusesse.
6. Isikud, kes Maanõukogu ülevõlgnimetatud 26. novemb. 1918. a. määruse § 6. alla kuuluvad, peavad oma sooviavalduses needsamad teated enese ja perekonnaliikmete kohta andma, mis selle juhtnõõri neljandamas punktis nõutakse.
Oma teadaandele, mis siseministeriumi edasi saata tuleb, peavad need isikud juurde lisama järgmised dokumendid:
 - 1) pass või muu isikutunnistus, kui passi ei ole;
 - 2) tunnistus perekondlise seisuga kohta;
 - 3) tunnistus sooviavaldaja ja tema perekonna eluülespidamise kindlustuse kohta;
 - 4) tunnistus maakonna- või linnavalitsuse poolt, mille piirkonnas sooviavaldaja asub, või asuda kavatseb, et takistusi tema edaspidiseks elamiseks seal, või asumiseks nimetatud piirkonda ei ole, ja
 - 5) tõendus, et soovija vähemalt viis aastat Eesti vabariigi piirides alaliselt ja vältavalt on elanud.
7. Maakonna- ja linnavalitsuse ülesanne on kõikide nende teadete tõelikkuse järele valvata.
8. Tõendused ja tunnistused võivad olla, kas dokumentlised, või protokolleritud usaldatavate isikute ütelsed.
9. Teadaannete pealt kodakondsusesse vastuvõtmise asjus võetakse tempelmaksu 3 marka; iga dokumendi pealt, mis juurde lisatud, 1 mark 50 penni.
Siseministerium paneb maakonna- ja linnavalitsustele ette selles juhtnõõris ära tähendatud nõudmisi kõikides kohalikkudes keeltes avalikult välja panna.

6. veebruaril 1919.

Siseministri eest

siseministri abi k. t.: N. Maim.

Sekretär: K. Lepp.